

Mateřská škola Choustníkově Hradiště
Choustníkově Hradiště 42, 544 42 Choustníkově Hradiště
IČ: 75015447, ID datové schránky **ys6mkcj**, tel. 499 392 183, 702 112 021,
www.mschoustnikovohradiste.cz

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MŮJ SVĚT

v MŠ Choustníkově Hradiště

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Můj svět je vypracován v souladu s upraveným Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání účinným od 1. 9. 2021.

Účinnost ŠVP PV: od 1. 9. 2023

Číslo jednací: 24/2023

Předpokládaná platnost: na dobu neurčitou

Zpracovala Bc. Anna Jiráčková, ředitelka MŠ Choustníkově Hradiště

Bc. Anna Jiráčková, ředitelka školy

V Choustníkově Hradišti 31. 8. 2023

ŠVP/Mateřská škola Choustníkově Hradiště

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Můj svět

Obsah:

1. Identifikační údaje o mateřské škole	s. 3
2. Obecná charakteristika mateřské školy, historie MŠ	s. 4
3. Podmínky vzdělávání	s. 7
4. Organizace vzdělávání	s. 13
5. Charakteristika vzdělávacího programu, klíčové kompetence	s. 15
6. Vzdělávací obsah	
• úvod, očekávané výstupy	s. 18
• integrované bloky	s. 23
7. Evaluační systém a pedagogická diagnostika	s. 38, resp. 2. část dokumentu

Přílohy:

1. Školní řád
2. Vnitřní řád ŠJ
3. Provozní řád mateřské školy
4. Provozní řád školní zahrady MŠ
5. Vnitřní vyhláška o úplatě za předškolní vzdělávání
6. Kritéria přijímání dětí
7. Zřizovací listina
8. Konkretizované očekávané výstupy RVP PV
9. Desatero pro rodiče dětí předškolního věku
10. Koncepce rozvoje Mateřské školy Choustníkovu Hradiště

Neveřejná část (interní dokumenty MŠ Choustníkovu Hradiště)

Obsah:

1. Rozvrhy PPČ, pracovní doba zaměstnanců
2. Další vzdělávání pedagogických pracovníků – plán DVPP
3. Materiálně technické zabezpečení (nákup pomůcek, knih...)
4. Plán kontrolní a hospitační činnosti
5. Diagnostické, evaluační tiskopisy a dotazníky
6. Plánovací tiskopisy a formuláře
7. Vzdělávací záměr – Barevné kamínky
8. Různé

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Název školy: Mateřská škola Choustníkovo Hradiště

Statutární zástupce: Bc. Anna Jiráčková, ředitelka školy

Adresa MŠ: MŠ Choustníkovo Hradiště, č.p. 42, 544 42 Choustníkovo Hradiště

IČO: 75015447

RED IZO: 650 057 465

Součásti školy: Mateřská škola IZO: 107588722
Školní jídelna IZO: 102918635

Zřizovatel: Městys Choustníkovo Hradiště
IČO: 00277932
Sídlo zřizovatele: č.p. 102, 544 42 Choustníkovo Hradiště

Vzdělávací program mateřské školy:

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Můj Svět

- č.j. 24/2023
- platnost dokumentu: na dobu neurčitou
- autorka aktuálního znění ŠVP PV: Bc. Anna Jiráčková, ředitelka mateřské školy
(s využitím některých částí v kapitole 2 a *Obsahu IB* v kapitole 6 z předchozí verze Mgr. I. Mrštíkové)

Kontaktní údaje:

ředitelka MŠ: Bc. Anna Jiráčková, ředitelka školy

telefony: 499 392 183, 702 112 021

e-mail: reditelka@mschoustnikovohradiste.cz

webové stránky: www.mschoustnikovohradiste.cz

další telefony: 725 842 007 (1. třída)
606 740 657 (2. třída)

2. Obecná charakteristika mateřské školy

Budova mateřské školy se nachází na místě, které je lehce dosažitelné ze všech míst v obci. Stojí v relativně klidné části městyse, sice na dohled od hlavní silnice, ale v místě s nevelkou a bezpečnou dopravou a klidným blízkým okolím. Nyní využívá mateřská škola téměř celou budovu, mimo prostor zubní ordinace v 1.NP se zvláštním vchodem. Mateřská škola má dva hlavní vchody – provozní vchod pro školní jídelnu, dodavatele, kontroly a návštěvy. Vchodem na severní straně vstupují do budovy rodiče s dětmi přes zádveří přímo do šatny dětí. MŠ využívá celý suterén, větší část přízemí a celé první patro. V mateřské škole jsou dvě třídy s hernami, šatna dětí, tři sociální zařízení pro děti, sociální zařízení personálu, WC pro rodiče a návštěvy, dílnička, kabinet, ředitelna, sklad prádla, kuchyň, sklady školní jídelny, chodby, kotelna a archiv.

Přímo u budovy mateřské školy je zahrada lemovaná okrasnými keřovými a květinovými záhony, vybavená herními prvky, pískovištěm, mobiliářem a velkou pergolou, která slouží také jako venkovní učebna. Na zahradě je také potřebný prostor pro ukládání hraček, vyvýšené záhony pro pěstitecké činnosti dětí, dopravní hřiště a dřevěný hrací domek. Děti docházející do naší mateřské školy mohou využívat při svých činnostech nejen účelně vybavené prostory a velkou zahradu mateřské školy, ale také nedaleká obecní hřiště a krásné přírodní prostředí v okolí.

VIZE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Být školou, kde všichni cítí respektující a bezpečné prostředí, ve kterém děti přirozeně zkoumají svět takový, jaký je, učí se nezávisle na sobě, spolu a od sebe navzájem.

SPECIFIKA A HISTORIE ŠKOLY

Historie předškolního vzdělávání v obci Choustníkovo Hradiště je velice bohatá a dlouhá. V kronice mateřské školy se datuje její počátek v roce 1923, mateřská škola byla ve dvacátých letech součástí školy obecné. Od školního roku 1945/46 je školní kronika řádně vedena a lze z ní vyčíst nejen počty zapsaných dětí, personální obsazení, ale i přemísťování mateřské školy do různých budov v obci. Mateřská škola začínala v budově čp. 24 ve zcela nevyhovujících prostorách. V červnu 1952 se přemísťuje do čp. 161 a stává se mateřskou školou s celodenním provozem od 7 do 18 hodin. Po pěti letech se však stěhují znova, uvolňují prostory nově zřizované zemědělské škole a stěhují se do budovy čp. 79. V kronice se opět objevují stížnosti na stav budovy: „škola nevypadá jako škola“. Počty dětí se ustálily kolem 30. Od roku 1952 je ředitelkou paní Věra Pištová, která provází předškolní vzdělávání v obci dlouhých 26 let. V kronice jsou zaznamenány její stížnosti na neutěšený stav školní budovy i jednání o vybudování školy nové. Těsně před dokončením nové budovy však v březnu 1978 končí Věra Pištová ze zdravotních a osobních důvodů a ředitelkou se stává paní Božena Bartošková. Tato dokončuje a zařizuje novou dvoutřídní školu, která je slavnostně otevřena 4. 9. 1978. Do Choustníkova Hradiště dojíždí 10 dětí ze Dvora Králové nad Labem i z okolních vesnic. Ze zápisů v kronice lze vyvodit, že představitelé obce měli příliš velkorysé plány a velká očekávání narozených dětí v obci. Již po dvou

letech je z dvoutřídní mateřské školy jednotřídka. V červnu 1980 nešťastně zahyne ředitelka Božena Bartošková při automobilové nehodě a ředitelkou se stává paní Jaroslava Dlabolová. Střídají se zaměstnanci, buduje se zahrada. V roce 1983 nastupuje do mateřské školy jako učitelka paní Marie Dittrichová, která se stává druhou významnou osobou předškolního vzdělávání v obci. Na podzim 1986 se tu stala ředitelkou, ustálila kolektiv a řediteluje tu dlouhých 15 let. V roce 1994 přichází do mateřské školy Choustníkov Hradiště jako učitelka paní Hana Pištová a zůstává tu jako učitelka, ředitelka a poté vedoucí učitelka až do roku 2008.

V roce 2003 vzniká právní subjekt Základní škola a Mateřská škola, Choustníkov Hradiště, okres Trutnov. Ředitelkou se stala paní Mgr. Iľana Durecová, která pověřila vedením mateřské školy paní Hanu Pištovou. V roce 2007/08 už je v mateřské škole zapsáno pouze 21 dětí, paní Hana Pištová pracuje pouze dopoledne, odpoledne „dohlídává“ děti školnice paní Vlasta Vaničková.

K 30. 6. 2008 je zrušena Základní škola a Školní družina a zůstává pouze Mateřská škola a Školní jídelna, která zajišťuje v doplňkové činnosti i stravování důchodců v obci. Do mateřské školy od září 2008 docházelo 27 dětí a hlásili se další zájemci o přijetí, ředitelkou se stává paní Mgr. Ivana Mrštíková, pod jejímž vedením dochází k dalšímu rozvoji mateřské školy. Od ledna 2011 byla upravena bývalá školní jídelna v suterénu budovy na tzv. „malou třídu“ a došlo ke zvýšení kapacity mateřské školy na 30 dětí. Ani tato kapacita však nestačí ke kladnému vyhovění všech žádostí o přijetí k předškolnímu vzdělávání. Přednostně jsou přijímány děti jeden rok před základní školní docházkou a děti z obce Choustníkov Hradiště.

V červnu 2020 začala úplná rekonstrukce mateřské školy. Obec získala dotaci, neuvěřitelných 9 286 826,-Kč (90 % projektu), a dalších 1 050 000,- Kč od Královéhradeckého kraje. O víkendu 26. - 28. 6. 2020 byla MŠ dočasně přestěhována do obecního domu č. p. 79, kde obsadila sál a přilehlé prostory. Obědy byly dováženy z kuchyně speciální školy, svačinky vyráběla naše paní kuchařka. Již od září 2020 zahajovala MŠ jako dvoutřídní – přišlo hodně dětí k zápisu. Ve výběrovém řízení byly vybrány dvě paní učitelky a školní asistentka k malým dětem. Předškolní třída v malé místnosti měla 13 dětí, menší děti na sále 17 dětí (zcela zaplněná kapacita školy). Dlouhých 9 měsíců se budova č. p. 42 rekonstruovala, aby na začátku dubna 2021 došlo ke kolaudaci a následnému stěhování do krásné moderní budovy se dvěma třídami pro 12 a 24 dětí. Menší třída po nastěhování posloužila starším dětem, které měly jen krátký odpočinek po obědě a poté další program. Mladší děti obsadily horní třídu a po obědě spinkaly v nově přistavěné ložnici. Protože k zápisu přišlo po dva roky velké množství malých dětí a chyběli předškoláci a střední věková skupina, rozhodly paní učitelky v květnu 2021 o variantě, aby malá třída patřila našim nejmenším dětem a zařídily tzv. „jeselskou“ třídu pro děti 2–3leté. V horní třídě pak od září nastoupily děti od 3 do 7 let (stejně jako v dobách jednotřídky). Jaro 2021 bylo studené a dlouho pršelo, proto úpravy okolí mateřské školy začaly až v červnu. Mateřská škola získala větší parkoviště, nové dopravní hřiště za budovou, kopec na sáňkování na zahradě a výměnu písku

v pískovišti. V červenci 2022 odchází paní ředitelka Mrštíková do předčasného důchodu, na její místo nastupuje Bc. Anna Jiráčková a na uvolněné místo učitelky je přijata paní učitelka Miluše Lišková.

Filozofií naší školy je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, schopností, zájmů a potřeb, nadále rozvíjet péči o děti se specifickými vzdělávacími potřebami a pomoci jim s úspěšnou integrací do společnosti.

Pracujeme podle vlastního ŠVP PV, který byl vypracován na základě Rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání; nabízíme kvalitní pedagogickou a psychologickou péči o všechny děti naší školy. Ve vzdělávání dětí upřednostňujeme rozvíjení smyslového vnímání jako základu veškerého přirozeného poznání a denně se věnujeme též prevenci vadné výslovnosti. U dětí mladší tří let se zaměřujeme na pohodovou adaptaci a ve spolupráci s rodiči dětí především na jejich socializaci, sebeobsluhu a hygienické návyky. Prostory, hračky i režim dne je pro ně upraven. Veškeré snažení všech zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby zde dítě bylo šťastné a spokojené a aby zde bylo dobře jak dětem, tak všem dospělým účastníkům vzdělávání.

Charakter budovy a okolí

Naše mateřská škola byla klasickou dvoupatrovou budovou původně z 60. – 70. let s postupně klesající dětskou populací, kdy většina „občanské vybavenosti“ ve vesnicích se stavěla v „Akci Z“. Budova byla typizovaná, dvoupatrová, panelová (architekti té doby byli významně omezováni ČSN, které preferovaly pouze funkčnost, ale nedovolovaly jim využít svou kreativitu např. v estetické oblasti). Proto mateřská škola vyhovovala hygienickým normám a potřebám. Po rekonstrukci se v roce 2021 mateřská škola otevřela jako dvoutřídní s menší třídou pro 12 dětí, kde se měli vzdělávat předškoláci, rok před nástupem do ZŠ. V horní třídě pro 24 dětí přibyla po rekonstrukci i stálá ložnice, aby menší děti mohly po obědě odpočívat. V suterénu je kuchyň a z bývalé školní jídelny je od ledna 2011 upraven prostor pro kancelář vedoucí školní jídelny.

Mateřská škola má přiměřeně velkou školní zahradu s novým vybavením. V červenci 2012 byla na zahradu pořízena nová věž se skluzavkou. Významná změna zahrady nastala v letech 2015-2016, kdy došlo k nové úpravě pozemku a vybudování nového oplocení kolem celé zahrady. Obec nechala na školní zahradě postavit zahradní altán a vysadit po celém pozemku nové dřeviny a květiny. Byly zakoupeny nové houpačky a průlezka. Po rekonstrukci se znovu upravila téměř celá zahrada. Došlo k výměně písku v pískovišti, upravil se terén (vznikl kopec pro sáňkování) a vybudovalo se dopravní hřiště přímo u budovy mateřské školy. Mateřská škola získala také prostor pro velmi důležité parkoviště.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

MŠ má pro děti dostatečně velké prostory umožňující zařazovat individuální, skupinové i frontální činnosti. Dětský nábytek, tělovýchovné nářadí, hygienické zařízení i lůžka odpovídají počtu dětí. Některý nábytek je však již starší nebo ne zcela vyhovující (např. uzavřené skřínky na hračky) a v optimálním rozsahu, proto máme dle finančních možností v plánu jeho průběžnou obměnu a doplnění.

Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky jsou dle stávajících možností umístěny tak, aby je děti dobře viděly a mohly si je samostatně brát, pokud není z bezpečnostních důvodů žádoucí umístit je z dosahu dětí mladších tří let. Pro jejich využívání jsou stanovena pravidla děti i dospělé. V letošním roce jsme vytvořily alespoň několik hracích koutků, aby hračky nebyly uskupeny na jednom místě a aby k nim měly děti lepší přístup.

V letech 2020–2021 byly pro děti pořízeny tři tablety a robotické hračky a pomůcky, v roce 2022 (ze zdrojů přidělených z NPO) notebook s dotykovou obrazovkou, sada tematicky zaměřených interaktivních programů českých autorů a pedagogů Barevné kamínky a dva digitální mikroskopy. V celé MŠ je možnost připojení na wifi, v horní třídě je Smart TV s připojením na internet, v dolní třídě obrazovka s DVD přehrávačem. MŠ je také vybavena dvěma elektronickými Albi tužkami s příslušným výukovým systémem – interaktivní knihy Kouzelné čtení a další pomůcky sloužící k rozvoji dětí.

Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje zahrada, která je uzpůsobena stávajícímu počtu dětí. Její vybavení umožňuje dětem pohybové a další aktivity.

V budoucnu bychom rádi získali finanční prostředky na vybavení MŠ i zahrady centry aktivit s účelným vybavením.

Návrhy a záměry:

- kuchyňka do dolní třídy
- nové lůžkoviny a obměna lehátek
- doplnění, obnova a výměna nábytku v učebnách (především uzavřené skřínky nahradit otevřeným policovým systémem)
- dětské knihovny
- čtenářský koutek v horní třídě
- učitelská knihovna
- zázemí pro pedagogy (šatna a úprava kabinetu)
- jídelna pro dolní třídu
- interaktivní displej SchoolBoard apod.
- venkovní kuchyňka
- zahradní domek na hraní a houpačky

3.2 Životaspráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, která je připravována v naší ŠJ. Systém podávání stravy je samoobslužný i kombinovaný (přizpůsobený zájmu a schopnosti každého dítěte). Máme zaveden pitný režim – děti mají stále k dispozici dostatek tekutin, ve třídách je stále na očích nádoba s vodou a hrnečky. Mezi jednotlivými podávánými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti nikdy do jídla nenutíme.

Denní řád umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit aktuálním potřebám a situaci (např. rodiče mohou po dohodě své děti přivádět i odvádět podle svých možností).

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. Děti mají dostatek volného pohybu na zahradě, na blízkých loukách, v dostupném lese, na blízkém

hřišti na návsi i na hřišti za bývalou poštou i v interiéru mateřské školy, v dolní třídě z důvodu zajištění bezpečnosti pouze v omezenější míře.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Děti ke spánku na lůžku nejsou přinucovány, jedná se pouze o pravidelný odpočinek, jehož délka je přizpůsobena individuální potřebě konkrétního dítěte. Po něm je dětem s nižší potřebou spánku nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku.

Návrhy a záměry:

- projekt Zdravá školní jídelna – strava odpovídající pyramidě zdravých potravin
- zavedený pitný režim obohatit o další nápoje, kelímky a hrnečky používat školní
- pro stravování dětí z dolní třídy upravit prostory v suterénu, aby sloužily jako jídelna

3.3 Psychosociální podmínky

Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci. Adaptační režim je domlouván s rodiči vždy individuálně.

Učitelky, školnice i další personál respektují potřeby dětí a napomáhají v jejich uspokojování. Děti nejsou neúměrně zatěžovány, či neurotizovány spěchem a chvatem. Volnost a osobní svobodu dětí vyvažujeme nezbytnou mírou omezení vyplývající z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití a bezpečnosti.

Personál jedná nenásilně, přirozeně a citlivě, navozuje atmosféru pohody, klidu, relaxace apod. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Učitelky se věnují neformálním vztahům dětí a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

Návrhy a záměry:

- Nadále se věnovat se neformálním vztahům dětí v mateřské škole a nenásilně je ovlivňovat k prosociálním směrem (prevence šikany aj. sociálně patologickým jevům).

3.4 Organizační chod

Provozní doba mateřské školy: 6:30 – 16:00 hodin

Dopolední vzdělávací činnosti probíhají obvykle odděleně ve dvou třídách, v okrajových částech provozu MŠ společně. Pravidelný denní rytmus a řád je pružný a flexibilní – umožňuje přizpůsobit činnosti potřebám dětí a aktuální situaci. Pevně je stanovena pouze doba jídla a délka pobytu venku. Všechny děti po obědě odpočívají při poslechu pohádky, poté je délka odpočinku přizpůsobena individuálním potřebám dětí (viz 3.2).

Řád dne (časový harmonogram režimových činností) je pouze orientační, slouží k plynulému prolínání a chodu při organizaci obou tříd při využívání společných prostor z důvodu zajištění psychohygienických podmínek:

1. třída s motivačním názvem SLUNÍČKA (mladší děti)

6:30 – 9:30	ranní hry a činnosti dle volby dětí (do 7:15 spojené třídy) pohybové aktivity svačina (8:30) didakticky cílené činnosti (individuální, skupinová i frontální práce)
9:30 – 11:30	příprava na pobyt venku, pobyt venku, převlékání, hygiena
11:30 – 12:00	oběd, hygiena (mladší tři let v případě potřeby již v 11:20)
12:00 – 15:15	odpočinek, četba, pro děti s nižší potřebou spánku klidové herní aktivity, svačina, TCH, hry, sloučení se starší třídou

2. třída s motivačním názvem HVĚZDIČKY (starší děti)

6:30 – 9:30	ranní hry a činnosti dle volby dětí (do 7:15 spojené třídy) pohybové aktivity svačina (8:45) didakticky cílené činnosti (individuální, skupinová i frontální práce)
9:45 – 11:45	příprava na pobyt venku, pobyt venku, převlékání, hygiena
11:45 – 12:15	oběd, hygiena
12:15 – 14:15	odpočinek, četba, klidové herní aktivity
14:15 – 14:30	hygiena, svačina
14:30 – 16:00	hry dle přání dětí, pohybové aktivity, pokračování didakticky cílených činností, rozcházení dětí z obou tříd

V denním programu je vyvážený poměr spontánních a řízených činností.

Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.

Děti podněcujeme k vlastní aktivitě, experimentování, práci vlastním tempem.

Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti.

Dbáme na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod.

Návrhy a záměry:

- při plánování pedagogické práce a aktuálních témat vycházet ze zájmů a potřeb dětí
- na základě výsledků evaluace ve spolupráci všech pedagogů připravit nový Obsah vzdělávání (nově upořádané integrované bloky) v souladu s revidovaným RVP PV a v rámci možností, které nám přináší postupná úprava a inovace podmínek (zejména věcných)

3.5 Řízení mateřské školy

Za celkové řízení MŠ je odpovědná ředitelka Bc. Anna Jiráčková. Ostatní učitelky, školnice, uklízečka a vedoucí ŠJ jsou přímo podřízeny ředitelce školy. Ředitelka ponechává učitelkám dostatek pravomocí a snaží se respektovat jejich názor. V případě dlouhodobější nepřítomnosti by ředitelku zastupovala Bc. Derdová, ustanovení zástupce ředitelky je stanoveno zřizovací listinou. Většinu pravomocí týkajících se ŠJ deleguje ředitelka na vedoucí ŠJ s tím, že vykonává pravidelnou kontrolní činnost a časté konzultace týkající se kvality stravování a hospodaření. O veškerých podstatných záležitostech mateřské školy se kolektiv pedagogických i nepedagogických pracovníků, včetně pracovnice ŠJ, radí společně a ředitelka k jejich názorům při svém rozhodování přihlíží. Je vítána vzájemná aktivní komunikace pedagogického a nepedagogického personálu při vyjasňování optimálního chodu ve škole za účelem zabezpečit prioritně potřeby dětí a plynulý chod pedagogických činností. V mateřské škole je vytvořen funkční informační systém, jak vnitřní, tak vnější (centrální kalendář akcí a změn na dveřích ředitelny, nástěnky pro personál v 1. patře – ve třídě a na schodišti, informační sešity – plánované nákupy a sešit závad, nástěnky pro rodiče a veřejnost, webové stránky, obecní zpravodaj, přístup pedagogů do společného školního emailu, společná skupina na WhatsApp apod.).

Záležitosti školní jídelny v mateřské škole (zejména komunikace se zákonnými zástupci ohledně stravného, tvorba a zveřejnění jídelníčku aj.) spadají do kompetence vedoucí školní jídelny paní Vodehnalové.

Návrhy a záměry:

- vytvořit společný digitální prostor pro sdílení dokumentů (ve spolupráci se zřizovatelem)
- podávat v případě potřeby podněty na zkvalitnění spolupráce ředitelce školy
- vymezit a ujasnit povinnosti a pravomoci všech pracovníků

3.6 Personální a pedagogické zajištění

V mateřské škole pracují čtyři učitelky s odbornou kvalifikací (všechny úvazek 100 %), školnice (úvazek 75 %), uklízečka + pomocná kuchařka (úvazek 62,5 %), a pracovnice ŠJ (25% vedoucí ŠJ, 75% kuchařka). Dle potřeb školy a reálných personálních možností se počítá také s přijetím školního asistenta z OP JAK – dokončení čerpání v započatém projektu.

Ředitelka podporuje další růst profesních kompetencí všech pedagogů, vč. sebe, vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Učitelky se průběžně vzdělávají podle každoročně aktualizovaného plánu DVPP, který je obsahem neveřejné části ŠVP PV. Aktuálně je zaměřen obsahově především na formativní hodnocení, pedagogickou diagnostiku, na individualizaci v předškolním vzdělávání, vzdělávání dětí se SVP, na sdílení dobré praxe a na strategické plánování.

Přímá pedagogická činnost učitelek je rozvržena tak, aby umožňovala zajistit optimální pedagogickou péči o děti. Dle možností je zajištěno co nejdelší překrývání učitelek, při souběhu jsou přítomny dle podmínek ve třídách při těchto činnostech: řízená činnost, pobyt venku, hygiena, oblékání na pobyt venku, příprava na odpočinek, klidové herní aktivity.

Kvalitu stravování a výběr stravného zajišťuje vedoucí školní jídelny.

Údržba zahrady je dle dohody zajišťována zřizovatelem a externím pracovníkem, běžný úklid zahrady provádí školnice MŠ.

Účetnictví školy a mzdové účetnictví zajišťuje externí firma Melco. Ředitelka školy vede pokladnu školy, realizuje hotovostní i bezhotovostní platby, připravuje a zajišťuje podklady pro externí účetní.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, ŠPZ a dalšími institucemi a orgány státní správy a samosprávy i dalšími odborníky a partnery.

Návrhy a záměry:

- podněcovat a podporovat profesionální fungování týmu a spolupráci s vnějšími partnery a veřejností

3.7 Spoluúčast rodičů

Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět, zodpovídají dotazy rodičů.

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, dle svého zájmu vstupovat do her svých dětí. Projev-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, pomáhat s organizováním a realizací exkurzí apod. Jsou zváni na rodičovské schůzky, oslavy, besídky, konzultace, tvořivé dílny atd.

Učitelky průběžně informují rodiče o obsahu, průběhu a výsledcích vzdělávání, o prospívání jejich dítěte, o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení – v průběhu celého školního roku ve vhodných chvílích během dne a na předem domluvených schůzkách. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při výchově a vzdělávání, při řešení vzniklých problémů jednájí profesionálně. Rodiče mají možnost sledovat informace také na nástěnkách a na webových stránkách.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě, nabízí rodičům poradenství i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Návrhy a záměry:

- motivovat rodiče k větší účasti na dění v MŠ a pořádaných akcí
- pořádání besed s rodiči určitých profesí
- pořádání exkurzí dle nabídek a možností některých rodičů

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

3.8.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Školní vzdělávací program je připraven i pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Integrované bloky a témata jsou pro všechny děti společné. U dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními bereme při realizaci vzdělávání na zřetel možnosti a schopnosti dítěte a jeho individuální vzdělávací potřeby. Podpůrná opatření prvního stupně realizujeme v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. a na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Pro děti od druhého až pátého stupně podpůrných opatření zpracováváme individuální vzdělávací plán (IVP) na základě doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ). Pro úspěšné předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami volíme vhodné metody a prostředky v souladu se stanoveným podpůrným opatřením. Úzce spolupracujeme s rodiči a odborníky. Naše MŠ nemá v současné době bezbariérový přístup. V případě potřeby by však dle informací zřizovatele bylo řešení technicky realizovatelné, věc byla zvažována již v době rekonstrukce v minulých letech a v případě potřeby by bylo reálné bezbariérový přístup vybudovat.

3.8.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v MŠ Choustníkovu Hradiště

a) Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP

Ředitelka mateřské školy rozhodne o poskytování podpůrných opatření prvního stupně bez doporučení školského poradenského zařízení i bez informovaného souhlasu zákonného zástupce. Tím není dotčeno právo zákonného zástupce na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte. Učitelka mateřské školy zpracuje plán pedagogické podpory, ve kterém bude upravena organizace a hodnocení vzdělávání dítěte včetně úpravy metod a forem práce a projedná jej s ředitelkou. Po třech měsících dojde společně se zákonnými zástupci k vyhodnocení plánu pedagogické podpory. Pokud by nepostačovala podpůrná opatření prvního stupně, doporučí ředitelka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení speciálních vzdělávacích potřeb dítěte.

b) Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP

Podmínkou pro uplatnění podpůrného opatření 2. až 5. stupně je doporučení školského poradenského zařízení spolu s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. K poskytnutí poradenské pomoci školského poradenského zařízení dojde na základě vlastního uvážení zákonného zástupce, doporučení ředitelky mateřské školy nebo OSPOD. Ředitelka určí učitelku odpovědnou za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami. Ředitelka zahájí poskytování podpůrných opatření 2. až 5. stupně bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a získání informovaného souhlasu zákonného zástupce. Ředitelka ve spolupráci s učitelkami průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrných opatření, nejméně však jeden krát ročně, v případě souvisejících okolností častěji. K ukončení poskytování podpůrného opatření 2. až 5. stupně dojde, je-li z doporučení školského poradenského zařízení zřejmé, že podpůrná opatření 2. až 5. stupně již nejsou potřeba. V takovém případě se nevyžaduje informovaný souhlas zákonného zástupce, s ním se pouze projedná.

c) Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Dětem s přiznanými podpůrnými opatřeními musí být zabezpečeny podmínky, které odpovídají jejich individuálním potřebám. Mimo zabezpečení věcných podmínek, vhodné životosprávy psychosociálního klimatu musí učitelky uplatňovat princip individualizace, spolupracovat se zákonnými zástupci dětí,

s odborníky atd. Ředitelka průběžně monitoruje, kontroluje a vyhodnocuje realizaci stanovených podpůrných opatření a v případě potřeby situaci bezodkladně konzultuje se ŠPZ.

Návrhy a záměry:

- prohlubovat spolupráci se ŠPZ (školská poradenská zařízení) a a dalšími odborníky
- zařazovat do plánu DVPP vzdělávání pedagogů dle konkrétních situací vzhledem k dětem se SVP

3.8.3 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. V případě, kdy jsou v MŠ alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, zřídí ředitelka MŠ skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Ředitelka školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je **Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání**, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do MŠ.

Návrhy a záměry:

- při plánování DVPP směřovat vzdělávání pedagogů k získání potřebných znalostí a dovedností pro práci s těmito dětmi

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Vzdělávání nadaných dětí probíhá v souladu s vyhláškou č.27/2016 Sb. Jedná se o vzdělávání dětí, u kterých se projevuje ve srovnání s vrstevníky vysoká úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, uměleckých, pohybových, manuálních nebo sociálních dovednostech. Nadaným dětem je rozšířen obsah vzdělávání nad rámec ŠVP PV takovým způsobem, aby byl co nejvíce podporován a rozvíjen jejich potenciál. Pokud shledáme v MŠ mimořádně nadané dítě, doporučíme rodičům kontaktovat školské poradenské zařízení a na základě jeho doporučení budeme realizovat pro podporu nadání stanovená podpůrná opatření (dále viz 3.8).

Návrhy a záměry:

- promýšlet a organizovat nabízené aktivity tak, aby byly dostatečně podnětné a pestré

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Předškolní vzdělávání lze organizovat také pro děti od dvou let se stejnými rámcovými cíli a záměry, je ale nezbytné uvědomovat si specifika, která souvisí s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, objevuje všemi smysly okolní svět, experimentuje. Osamostatňuje se, vymezuje se vůči ostatním a bývá egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností. Je méně obratné, má méně zkušeností. Vstupem do MŠ získává často první sociální zkušenost mimo širší rodinu a projevuje větší potřebu vazby k dospělé osobě. Učitelka je pro dítě zástupcem rodiče, upíná se na ni a stává se pro něho oporou a jistotou při získávání zkušeností v MŠ i v budování vztahů s dětmi a dalšími dospělými.

Dvouleté děti se učí především hrou, nápodobou a vlastním prožitkem. Potřebují pravidelné rituály, a časté opakování činností. Pro úspěšnou pedagogickou práci je třeba přizpůsobovat citlivě organizaci, střídat dětem nabídky činností, umožnit získávat praktické zkušenosti, trénovat návyky, a především ponechat značný prostor pro pohybové činnosti a volnou hru.

U dvouletých dětí respektujeme vývojová specifika, individuální potřeby, možnosti a zájmy dětí. Zajišťujeme pravidelný denní režim, emoční podporu, více individuální péče, snažíme se zabezpečit potřebu pocitu bezpečí, připravujeme přiměřeně podnětné prostředí, činnosti a jednoduchá srozumitelná pravidla. Mateřskou školu postupně vybavujeme hračkami a pomůckami pro dvouleté děti, které jsou jim uloženy nadosah a naopak hračky, pomůcky a předměty ohrožující jejich bezpečnost jsou jim znepřístupněny.

Návrhy a záměry:

- nadále doplňovat a vybavovat MŠ pomůckami a hračkami vhodnými pro děti mladší tří let

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4. 1 Organizace vzdělávání

Předškolní vzdělávání je na základě Školského zákona č.561/2004 Sb. legitimní součástí vzdělávacího systému. Podrobnosti vymezuje vyhláška MŠMT č. 14/2005 Sb. o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Celková kapacita MŠ je 36 dětí. Mateřská škola je tvořena dvěma třídami, kde jsou děti rozděleny dle věku

- 1. třída – mladší děti (2–5 let)
- 2. třída – starší děti (4,5–6, popř. 7 let)

Do horní třídy je zapsáno maximálně 24 dětí (s ohledem na odpočet za děti mladší tří let – snížení dle vyhlášky o předškolním vzdělávání až na 18 dětí), do dolní třídy je zapsáno 12 – maximálně 15 dětí (s ohledem na celkovou kapacitu školy v rejstříku škol). Dopolnední vzdělávací činnosti probíhají obvykle odděleně ve dvou třídách, v okrajových částech provozu společně. Pravidelný denní rytmus a řád je pružný a flexibilní – umožňuje přizpůsobit činnosti potřebám dětí a aktuální situaci a je stanoven ve Školním řádu MŠ (viz 3.4). Organizační uspořádání mateřské školy umožňuje přistupovat empaticky k přáním kamarádů či sourozenců účastnit se některých aktivit s dětmi z druhé třídy (po dohodě s učitelkami).

V mateřské škole pracují čtyři odborně kvalifikované učitelky. Dvě ve třídě Sluníček, dvě ve třídě Hvězdiček. Jelikož jsme menší mateřskou školou, děti zde postupně vždy poznají všechny dospělé osoby. Aby vzájemné navázání kontaktů a důvěry mohlo probíhat častěji v přirozených běžných situacích a plynuleji, spolupracují všechny učitelky všude, kde se setkávají obě třídy ve společných prostorách, i při ranním a odpoledním

spojování. Při akcích mimo školu a při pobytech venku pracují se třídou vždy alespoň dvě učitelky ve všech případech stanovených školním řádem a dalšími předpisy (dodržení maximálního počtu dětí).

4. 2 Přijímání k předškolnímu vzdělávání (zápis, kritéria)

Do mateřské školy jsou přijímány děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let. Předškolní vzdělávání je povinné pro děti od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhlo pátého roku věku.

Přijímání dětí do MŠ Choustníkově Hradiště se provádí formou zápisu. Termín (od 2. do 16. května) a místo zápisu stanoví ředitelka po dohodě se zřizovatelem, následně je zveřejní způsobem v místě obvyklým – na nástěnkách, dveřích a webu mateřské školy, na vývěškách obce a v obecním tisku.

Ředitelka stanoví pro zápis dětí do MŠ kritéria, která zveřejní současně s termínem a místem zápisu na webu školy. Přednostně se přijímají děti, které dosáhnou před začátkem školního roku třetího roku věku, pokud mají místo trvalého pobytu v Choustníkově Hradišti.

O přijetí či nepřijetí dítěte do MŠ jsou zákonní zástupci informováni ve správním řízení. Ředitelka školy může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci. Tato informace bude potvrzená ošetřujícím lékařem na žádosti o přijetí k předškolnímu vzdělávání. Podmínka potvrzeného povinného očkování neplatí pro děti přijímané k povinnému předškolnímu vzdělávání. K předškolnímu vzdělávání se přijímají děti, které jsou státními občany ČR nebo se státní příslušností jiného členského státu Evropské unie. K předškolnímu vzdělávání se přijímají také děti, které nejsou státními občany ČR ani jiného členského státu Evropské unie, pokud pobývají na území ČR oprávněně podle § 20 zákona – doklad o oprávněnosti pobytu dítěte na území ČR je zákonný zástupce dítěte povinen předložit při zápisu dítěte do MŠ. Do mateřské školy mohou být přijaty děti se speciálními vzdělávacími potřebami. K posouzení podmínek pro přijetí dětí se zdravotním postižením je nutné písemné vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře.

Výsledek zápisu se zákonní zástupci dozví na základě přiděleného registračního čísla na školním webu, dveřích MŠ a na nástěnce v MŠ. Po vyrozumění ředitelkou se zákonní zástupci přijatých dětí dostaví do MŠ na informační schůzku, kde si vyzvednou další dokumenty k vyplnění a dostanou od ředitelky informace o provozu MŠ a dalších důležitých skutečnostech.

4. 3 Individuální vzdělávání

Zákonný zástupce dítěte, které bude plnit povinnost předškolního vzdělávání individuálním vzděláváním dítěte, je povinen oznámit tuto skutečnost ředitelce nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, kterým začíná povinnost předškolního vzdělávání dítěte. Formulář k oznámení je k dispozici na webových stránkách školy či u ředitelky mateřské školy. Ředitelka MŠ předá zákonnému zástupci dítěte přehled oblastí, v nichž má být dítě vzděláváno. Znalosti dítěte z jednotlivých vzdělávacích oblastí budou ověřovány v MŠ v daném termínu, který se zákonní zástupci spolu s náhradním termínem dozví při podání oznámení o individuální vzdělávání. Zákonný zástupce dítěte je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Pokud zákonný zástupce dítěte nezajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu, ředitelka ukončí individuální vzdělávání dítěte, poté musí neodkladně nastoupit na denní docházku do MŠ.

4. 4 Distanční vzdělávání

Pokud z důvodu krizového opatření vyhlášeného podle krizového zákona, nebo z důvodu nařízení mimořádného opatření podle zvláštního zákona, anebo z důvodu nařízení karantény podle zákona o ochraně

veřejného zdraví není možná osobní přítomnost většiny dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, poskytuje škola dotčeným dětem vzdělávání distančním způsobem. Děti, pro které je předškolní vzdělávání povinné, mají povinnost se distančním způsobem vzdělávat. Vzdělávání distančním způsobem se uskutečňuje podle RVP PV a školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem.

Způsob poskytování vzdělávání a hodnocení výsledků vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí mateřská škola podmínkám dítěte pro toto vzdělávání.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 O vzdělávacím programu

Vzdělávací program mateřské školy Choustníkovo Hradiště je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, který aktualizovalo MŠMT v létě 2021. Při jeho naplňování usilujeme o podporu rozvoje osobnosti dětí, podílíme se na jejich zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojování základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Motivujeme děti k poznávání a učení, napomáháme jim v chápání okolního světa, učíme je žít ve společenství ostatních, přibližujeme dětem normy a hodnoty touto společností uznávané. Vycházíme z obrazu dítěte předškolního věku jako aktivního jedince, který žije v prostředí venkovském, kde se lidé více znají, bydlí převážně v rodinných domcích, často se setkávají, účastní se veřejných akcí v obci a mají řadu společných nebo podobných zážitků a zkušeností. Naplňováním programu vytváříme základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání. V neposlední řadě také poskytujeme individuální péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a napomáháme vyrovnávání případných nerovnoměrností vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání. Předškolní vzdělávání v sobě zahrnuje výchovu, vzdělávání a péči o předškolní děti.

Vzdělávací nabídka je vhodná pro děti všech věkových kategorií, s tím, že učitelky při plánování konkrétní vzdělávací nabídky v dané třídě odlišují a individualizují činnosti, požadavky a náročnost dle věkových a individuálních zvláštností, potřeb a možností dětí. U dvouletých dětí vzdělávací nabídku více směřujeme na časté opakování činností, učení nápodobou a hrou, získávání praktických dovedností a uspokojování citových aj, základních potřeb se zřetelem zejména na jejich pocit bezpečí, jistoty a pohody.

5.2 Rámcové cíle

Předškolním vzděláváním sledujeme zejména tyto rámcové cíle:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

5.3 Metody a formy práce:

Používáme metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi, které jsou založeny na přímých zážitcích, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. Ve vzdělávání je využíváno spontánních nápadů a myšlenek dětí. Učební aktivity proto probíhají především formou nezávazné dětské hry, kterou se děti zabývají na základě svého zájmu a vlastní volby.

Uplatňujeme situační učení založené na využívání a vytváření situací (poskytují dětem praktické ukázky životních souvislostí tak, aby se děti učily dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebují a lépe tak chápaly jejich smysl). Na principu přirozené nápodoby je založeno spontánní sociální učení.

Ve vzdělávání uplatňujeme aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené, v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem dětí. Takovou specifickou formou je didakticky cílená činnost, kde učitelky děti přímo i nepřímo motivují. Je zde zastoupeno spontánní a záměrné (cílené, plánované) učení. Probíhá většinou v menší skupině či individuálně.

Didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Učitelka provází dítě na cestě za poznáním, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat. Při vzdělávání uplatňujeme integrovaný přístup.

5.4 Děti dvouleté

Program zajišťuje také vzdělávání dětí dvouletých. Třídní vzdělávací program v 1. třídě, kam jsou zařazeny děti mladší tří let, je vypracováván tak, aby vzdělávání dětí probíhalo nejvíce nápodobou, častým opakováním činností, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou (více viz kapitola 3.10).

5.5 Integrované bloky a očekávané kompetence

Obsah vzdělávání je zpracován do integrovaných bloků. **Integrované bloky** vycházejí tematicky ze situací, které jsou dětem blízké, souvisejí s přirozeným životem a prostředím dětí. Některé jsou odvozeny z přirozeného cyklu ročních období, jiná se vážou k událostem v průběhu roku – svátkům, slavnostem a dalším událostem a změnám v životě dětí. Pokládáme základy k celoživotnímu vzdělávání dětí dříve, než zahájí povinnou školní docházku a s respektem k individualitě každého jedince usilujeme o vyrovnání případných nerovnoměrností v pozitivním vývoji. Snažíme se, aby veškerá vzdělávací nabídka směřovala k naplňování elementárních základů klíčových kompetencí (způsobilostí). Úroveň kompetencí vyjadřuje očekávaný vzdělávací přínos předškolního vzdělávání. Niže uvedených kompetencí mohou dosáhnout děti ukončující předškolní vzdělávání. Jsou ideálem, k němuž nemusí dospět všechny děti.

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnosti a občanské kompetence

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

(ÚVOD)

Obsah integrovaných bloků (dále IB) vychází ze vzdělávacích oblastí zpracovaných v RVP PV. Ve vztahu mezi integrovanými bloky a vzdělávacími oblastmi z RVP PV platí, že jsou tvořeny tak, aby integrovaly (zasahovaly) všechny vzdělávací oblasti (s tím, že některá oblast převažuje, jiné se dotýká jen okrajově). Tyto bloky jsou tedy vzhledem ke vzdělávacím oblastem RVP PV průřezové.

Zpracování integrovaných bloků na úrovni tříd, třídní diferenciace (plánování a realizace):

Na základě integrovaných bloků uvedených v našem ŠVP PV tvoří učitelky průběžně v obou třídách TVP PV (třídní vzdělávací programy).

TVP PV vznikají postupně a jsou tvořeny obvykle týdenními plány, které vycházejí z ŠVP PV. Jejich náročnost vychází z analýzy vzdělávacích potřeb dětí vyplývajících z diagnostiky dětí a z evaluací předcházejících činností (zejména na základě hodnocení výsledků vzdělávání v IB a jejich tematických částí), které spolu učitelky vzájemně pravidelně každý týden konzultují.

Názvy tematických částí (podtémat) uvedené u jednotlivých integrovaných bloků v ŠVP jsou pouze ilustrativní, učitelky je mohou na úrovni TVP nahrazovat i doplňovat jinými motivačními názvy dle uvážení.

Většina integrovaných bloků bude v obou třídách shodná především proto, že vzdělávání v naší MŠ je organizováno systémem, kdy první část ranních činností probíhá společně, dopolední odděleně a závěr odpoledních opět společně. Rovněž řada mimoškolních akcí bývá realizována společně. Učitelky při plánování konkrétních činností a jejich náročnosti přizpůsobují vše především věku a schopnostem dětí.

V ŠVP PV je u každého **integrovaného bloku** (tematického celku) charakterizován jeho hlavní smysl a uvedena **vzdělávací nabídka** („učivo“) v podobě činností a příležitostí, které jsou dětem nabízeny. Všechny v různé míře směřují k níže uvedeným *očekávaným výstupům*. Nejde o výčet jednotlivých schopností, poznatků, dovedností, postojů a hodnot, ale o jejich vzájemné propojení dětmi prakticky využitelné. Tyto očekávané výstupy jsou formulovány v RVP PV pro dobu, kdy dítě předškolní vzdělávání ukončuje, s tím, že jejich dosažení **není pro dítě povinné**. Každé dítě může v době, kdy jeho předškolní vzdělávání končí, dosahovat těchto výstupů v úrovni odpovídající jeho individuálním potřebám a možnostem.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

(co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

I. Dítě a jeho tělo

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, drobnými pomůckami, nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. tužkami,

barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji...)

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

II. Dítě a jeho psychika

a) Jazyk a řeč

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

c) Sebepojetí, city, vůle

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucitění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

III. Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

IV. Dítě a společnost

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- vytvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské

škole i na veřejnosti)

- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

V. Dítě a svět

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivých okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

6.1 OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ – integrované bloky

Integrovaný blok: **PŘIŠEL JSEM MEZI VÁS**

Náměty tematických částí: Přišel jsem mezi vás / Víťame vás ve školce aneb já a moji kamarádi / Nejsem tady sám / Ještě to tady neznám / Rodina – místo, kam patřím / Místo, kde žiji (úřad městyse, obchody, pošta, části obce) aj.

Charakteristika tematického celku

Seznámení se s prostředím MŠ, navazování nových kontaktů s vrstevníky, formování pravidel chování a vzájemných vztahů, vytváření přátelského kolektivu po prázdninách, získávání pocitu pohody a sounáležitosti ke skupině a svému nejbližšímu okolí.

Obsah tematického celku

- seznámení se s prostředím MŠ, se jmény dětí, personálu, orientace v prostoru
- seznámení se s povoláním – učitelka, kuchařka, školnice – kdo se o nás stará
- společná tvorba a dodržování pravidel vzájemného soužití, slušného chování a jednání
- dodržování pravidel bezpečnosti ve třídě, v prostorách MŠ, venku
- uložení věcí na své místo, znát svou značku

Očekávané výstupy

- vytvoření pravidel společného chování ve třídách – piktogramy
- umět znát své jméno, jména spolužáků, učitelek a provozních zaměstnanců
- zvládat běh ve skupině i volném zástupu za učitelkou i vedoucím dítětem se změnami směru
- seznamovat se s technickými a výtvarnými možnostmi různého grafického materiálu
- rozvíjet zručnost, rozvíjet drobné svalstvo ruky
- naučit se pěveckým dovednostem, upevňování pěveckých dovedností v písničkách a říkadlech
- pomocí konkrétních předmětů a obrázků řešit problém
- umístit dané objekty podle pokynů učitelky – úklid hraček
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hrčkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- naučit se utvořit kruh, chůze v kruhu
- odloučit se na určitou dobu od rodičů
- zvládat chůzi v útvaru při vycházkách

Vzdělávací nabídka

- praktické seznámení s prostředím školy a jeho okolím
- seznamovací hry, smyslové hry, hudebně pohybové hry, tvořivé hry,
- výtvarné činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
- poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů – piktogramy, značky
- spontánní hra
- přímé pozorování objektů i jevů v okolí dítěte
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- estetické a tvůrčí aktivity
- společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- aktivity podporující sbližování dětí
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnostem vyřešit vzájemný spor
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílí se na jejich tvorbě
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování

Integrovaný blok: **PODZIMNÍ POUŤ**

Náměty tematických částí: Ovoce a zelenina/ Podzimní sklizeň / Barvy podzimu / Příroda se mění / Zvířata v podzimní přírodě / Les a jeho obyvatelé / Zvířátka v lese / Slavíme státní svátek / Halloween / Svatý Martin / Co umí vítr a déšť / Koloběh vody v přírodě / Les, stromy a keře / Plody a listy...

Charakteristika tematického celku

Přibližování změn v přírodě s odcházejícím létem. Seznamování dětí se svým okolím, přírodou a životem kolem nás. Opětovné sjednocení dětského kolektivu po prázdninách, získávání pocitu pohody, sounáležitosti ve skupině a potřeby chránit přírodu a prostředí.

Obsah tematického celku

- poznávat a charakterizovat znaky podzimu, povětrnostní jevy
- poznávat základní druhy ovoce a zeleniny
- poznávat a seznamovat se s některými rostlinami a houbami v lese
- seznamovat se s některými druhy ptáků
- seznamovat se se státními symboly
- utužování kolektivu, upevňování pravidel chování ve třídě
- poznávání dopravních prostředků, dopravních značek určených chodcům
- upevňování praktických znalostí o pravidlech silničního provozu
- seznamovat děti s různými plody v přírodě, rozvíjet vnímání všemi smysly (zrak, chuť, hmat, čich, sluch)
- osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí

Očekávané výstupy

- sledovat dodržování domluvených pravidel
- vnímat, porozumět pokynu a ihned přiměřeně jednat a splnit pokyn, příkaz, zákaz
- umět hodnotit výsledky vlastní práce a vážit si práce druhých
- charakterizovat roční období, typické znaky, babí léto....
- zvládnout základní pohybové dovednosti, prostorovou orientaci, běžné způsoby
- zvládnout přeskoky nízkých překážek z místa v běhu, chůzi, snožmo
- naznačit kresbou charakteristické rysy lidské postavy
- zlepšit koordinaci ruky a oka
- využívat přírodniny k sestavování a jednoduchému konstruování
- umět využít své hudební dovednosti, postupně si osvojovat správný způsob hry na dětský hudební nástroj – hra na tělo
- umět reagovat pohybem na změnu hudebního doprovodu a tempa – zrychlování, zpomalování
- vyprávět a vhodně volit gramaticky správné tvary
- ukázat předměty, které mají dané vlastnosti: barvu, tvar, velikost
- mít zájem dozvídat se nové věci, osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (tvary, chutě, vůně).

Vzdělávací nabídka

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí – ochutnávka ovoce a zeleniny
- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- dramatické činnosti, mimické vyjadřováním nálad
- sledování pohádek a příběhů obohacující citový život dítěte
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání dětí
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (jedovaté rostliny, jedovaté houby, další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

Integrovaný blok: NEŽ PŘIJDOU VÁNOCE

Náměty tematických částí: Až přijde čert s Mikulášem / Předvánoční čas (zahájení Adventu, Barbora, Mikuláš) / Vánoce přicházejí / Čas zvonků vánočních / Zvyky a tradice Vánoc / Pečeme, zdobíme, vyrábíme.../ Co se dělo o Vánocích, popř. Tři králové aj.

Charakteristika tematického celku

Prohlubování znalostí dětí o lidových tradicích. Navazování atmosféry klidu, rodinné pohody a sounáležitosti.

Obsah tematického celku

- seznamování s lidovými vánočními zvyky
- osvojování si praktických dovedností při výrobě vánočního cukroví
- návštěva vánoční výstavy betlémů
- vánoční besídka Děti dětem
- vystoupení pro důchodce
- výroba dárečků a vánočních dekorací
- Mikulášská besídka
- Vánoční nadílka s posezením u stromečku

Očekávané výstupy

- využívat všech příležitostí k prohlubování znalostí dětí o lidových tradicích a k prohlubování citových mezilidských vztahů a morálních hodnot
- dodržovat a osvojovat si pravidla pohybových her
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- šetrně a bezpečně manipulovat s pomůckami a výtvarným materiálem
- mít povědomí o hudbě různých žánrů
- volně reprodukovat jednoduchý text
- poznat rozdíl mezi jednotlivými literárními žánry
- porozumět běžným projevům emocí a nálad

Vzdělávací nabídka

- konstruktivní a grafické činnosti
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů obohacující citový život dítěte
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- konkrétní operace s materiálem – pečení vánočního cukroví
- námětové a spontánní hry
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování
- vycházky do okolí
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi dvěma pohlavími, úcta ke stáří)
- různorodé společenské hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (Vánoce)

- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické, podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a společenských míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě

Integrovaný blok: ZIMA A ZIMNÍ RADOVÁNKY

Náměty tematických částí: Mráz pálí nás / Co dokáže mráz / Zimní sporty a radovánky / Zvířátka v zimě / Ptáci nás potřebují / Zvířátka v pohádce / Z pohádky do pohádky / Maškary jdou / Zimní příroda (krajina, stromy jehličnaté, počasí, přírodní a povětrnostní jevy, vlastnosti vody, sněhu, ledu...)

Charakteristika tematického celku

Rozšiřování a prohlubování poznatků dětí o změnách v přírodě, o životě zvířat v zimě.

Poznávání a pojmenovávání volně žijících zvířat. Osvojování pojmů a poznatků o sezónních činnostech a sportech. Seznamování dětí s pohádkovými postavami. Lidové tradice a vesnické zábavy v životě dětí. Zapojení světa fantazie do všedního dne mateřské školy.

Obsah tematického celku

- seznamování se s tradicí Tří králů
- poznávání zaměřené k osvojení pojmů a poznatků o sezónních sportech
- uvědomování si významu bezpečnosti při sportu
- poznávání – pokus: co skrývá sníh, led, vločka – na základě vlastní zkušenosti
- hry se sněhem a ve sněhu (vyšlapávání obrázců ve sněhu, pozorování stop, zimní sporty)
- seznamování se základními matematickými pojmy a základy čtenářských dovedností
- rozšiřování a prohlubování poznatků o změnách v přírodě, o životě zvířat v zimě, poznat a pojmenovat volně žijících zvířat
- kamarádi u krmítek – poznej a pomoz – poznat a pojmenovat ptactvo, které neodlétá, pomoc člověka, význam ptactva pro člověka
- kniha a správné zacházení s ní – návštěva knihovny
- co vše v knize můžeme najít (hledej písmenko, kterým začíná tvoje jméno...)
- rozdíl kniha x časopis x noviny
- z čeho se vyrábí kniha, z čeho se vyrábí papír – pokus – ruční papír

Očekávané výstupy

- umět se přiměřeně dlouhou dobu soustředit na jednu hru nebo určitou činnost
- znát jednotlivá skupenství vody
- má povědomí o významu ptactva a volně žijících zvířat pro člověka
- využít své fantazie při výzdobě prostor MŠ (karneval, masopust)
- aktivně se zapojit do sportovních činností a soutěží
- ovládá základní pravidla bezpečného chování v zimě
- umí překonat strach z nezvyklé polohy
- ovládá správnou techniku hodů míčem
- esteticky vnímat změny v přírodě, které způsobuje i počasí
- zvládá jednotlivé postupy při skládání papíru
- umí sladit pohyb s rytmem hudby
- umí se souvisle vyjadřovat se správnou výslovností
- pozná a pojmenuje charakterové vlastnosti dětských hrdinů
- chápat základní matematické pojmy, souvislosti – třídění, porovnávání
- umí rozpoznat pojmy „dobro a zlo“
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích o nich

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knih
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem
- spontánní hra, volná hra a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrozličnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou a jejich smysluplné praktické aplikace
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, dramatické, literární, hudební, pohybové)
- sledování pohádek a příběhů obohacující citový život dítěte
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a společenských míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty, kontakt se zvířaty, nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma zimní sporty, cvičení bezpečného chování, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

Integrovaný blok: JARNÍ DNY JAKO MALOVANÉ

Náměty tematických částí: Příroda se probouzí (změny počasí, návrat ptáků...) / Jarní dny / Domácí zvířata a jejich mláďata / Jaro na louce, u rybníka, v lese... / Březen – měsíc knihy / Velikonoce / Čarodějnice / Kvetoucí příroda a zahrady / Co se děje v zahradách

Charakteristika tematického celku

Změny v přírodě, probouzení života. Aktivní pozorování svého okolí a výpravy za poznáním do přírody i na farmu nebo do kravína. Seznamování s domácími zvířaty a jejich mláďaty. Svátky jara, tradice na vsi spojené s Velikonocemi. Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní. Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka. Seznamování s dopravními prostředky a pravidly silničního provozu – bezpečnost dětí.

Obsah tematického celku

- pozorování a seznamování se s příchodem změn v ročním období – jaro – vnímání jeho znaků – poznávání jarních květin, vycházky do přírody
- užití ekologického vnímání pro rozvoj pocitu sounáležitosti s živou i neživou přírodou „Neničme zemi, neničme sebe!“
- seznamování s lidovými tradicemi – svátky jara – Velikonoce
- březen – měsíc knihy
- vycházky do přírody, exkurze k chovatelům hospodářských zvířat
- dopravní prostředky, bezpečnost v dopravním provozu

Očekávané výstupy

- prohlubování znalostí dětí o lidových tradicích
- seznamování s některými písmeny
- osvojit si šetrné zacházení s knihou
- rozvíjení psychické a fyzické zdatnosti
- praktické používání základních pravidel chování na silnici
- rytmizace ve 2/4 taktu
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
- pracovními činnostmi se podílet na péči o školní zahradu
- vnímat rozmanitost přírodního prostředí a živých organismů, mít potřebu živočichy a přírodu chránit, pečovat o ni
- všímát si změn a dění ve svém okolí
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

Vzdělávací nabídka

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knih
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- námětové hry

- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- spontánní hra
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (slavnosti v rámci zvyků a tradic - Velikonoce)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické, podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace) využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- pozorování životních podmínek a stavů životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník)

Integrovaný blok: **MÉ ZÁZRAČNÉ JÁ**

Náměty tematických částí: Já a moje tělo / Moje smysly / Lidské tělo (části těla, některé orgány a jejich funkce) / Žijeme zdravě / Strava aneb, co se děje v kuchyni (stravujeme se zdravě) / Kam pro pomoc (lékaři, hasiči, policie, IZS...) / Jak zůstat zdravý/á (zdravý životní styl, ochrana zdraví, prevence nemocí a úrazů, sportování...) / Obecná bezpečnost / Dopravní prostředky / Jak a čím se lidé dopravují... /

Charakteristika tematického celku

Vedení dětí k péči o své zdraví, k ochraně před úrazem a bezpečnému chování. Poznávání a uvědomování si vlastního „Já“. Osvojování si elementárních poznatků o zdravém životním stylu, co nám prospívá a naopak.

Obsah tematického celku

- lidské tělo – seznamování s lidským tělem – pojmenování jeho částí, funkce, smysly
- péče o zdraví, ochrana před úrazem, prevence
- význam osobní hygieny, hygienických zásad
- rozlišování P a L strany vzhledem k vlastní osobě
- rozvíjení slovní zásoby
- rozvíjení jemné motoriky
- seznamování s jednotlivými prvky oblečení, postup při oblékání...
- význam zdravého stravování, pitného režimu a odpočinku
- poznatky a dovednosti důležité k podpoře bezpečí a zdraví
- praktické dovednosti v dopravních situacích

Očekávané výstupy

- uvědomování si vlastní jedinečnosti
- vystupovat zdvořile ve styku s dospělými
- dodržuje hygienické zásady
- rozumí běžným pokynům a reaguje na ně
- prvky bezpečného chování – naučí se praktické zásady pro vlastní bezpečnost.
- zvládne skoky, poskoky z místa i s rozběhem, do výšky i do dálky
- umí výtvarně vystihnout charakteristiky duševního hnutí
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla v dopravě, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat bezpečí druhých
- získávat schopnost záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- nenapodobovat zdravotně nežádoucí chování lidí, chránit se před ním i před jeho důsledky

Vzdělávací nabídka

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- smyslové a psychomotorické hry
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)

- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti zaměřené k poznání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

Integrovaný blok: SE SRDÍČKEM NA DLANI

Náměty tematických částí: Den Země / Patříme k přírodě (sounáležitost s živou i neživou přírodou, oslavy a akce ke Dni Země, jiné světa, země, kultury a národy...) / Svátek matek / Kde pracují rodiče / Lidé a jejich práce (profese, povolání, práce v rodině...) / Co lidem při práci pomáhá (strojní zařízení, přístroje, el. energie...)

Charakteristika tematického celku

Posilování kladných sociálních vztahů, osvojování si elementárních poznatků o soužití. Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému. Praktickými pomůckami a materiály učit děti bezpečnému chování v kritických situacích. Prohlubovat kladný vztah k lidské práci, její význam. Posilovat kladný vztah k přírodě, tvořivý přístup ke svému okolí.

Vytvářet povědomí dětí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí, o vlivu člověka na životní prostředí, rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Obsah tematického celku

- upevňování lásky k matce, posilování kladných vztahů mezi členy rodiny (pomoc dětí rodičům, rodinné vazby)
- veřejné vystoupení ke Dni matek
- seznamování s různými obory lidské práce, různými profesemi
- exkurze na různá pracoviště – uvědomovat si význam lidské práce a vážit si výsledků lidské práce
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí přináležet k tomuto společenství (k Choustníkovu Hradišti, regionu Královédvorsk, „Sdružení Království – Jestřebí hory“, Čechy, Česká republika) a vnímat a přijímat základní hodnoty a záměry v tomto společenství uznávané, poznávání jiných zemí, národů a kultur
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu

Očekávané výstupy

- projevovat kladné citové vztahy k rodině
- prověřit stupeň osvojení návyků zdvořilého jednání s dospělými – kultivování vzájemné komunikace
- cvičení trpělivosti a vytrvalosti
- podněcování radosti z hudby a pohybu
- soustředěně pozorovat práci ostatních, učit se být ohleduplný
- seznamování se s různými výtvarnými technikami
- překonávání přírodních překážek
- rozvíjet u dětí citové vztahy ve třídě, pocít sounáležitosti k této skupině

Vzdělávací nabídka

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- samostatný slovní projev na určité téma
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- námětové hry
- spontánní činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

- spontánní hra, volná hra a experimenty s materiálem a předměty cvičení v projevování citů, v sebekontrolě a sebeovládání
- hry na téma rodina
- dramatické činnosti, mimické vyjadřování nálad
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi dvěma pohlavími, úcta ke stáří)
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarády)
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (společné tvoření rodičů a dětí, oslava Dne matek)
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání dětí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek u okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

Integrovaný blok: HURÁ LÉTO, HURÁ PRÁZDNINY

Náměty tematických částí: Léto / MDD/ Den dětí (MDD, oslavy, různé národy, odlišnosti lidí a kultur...) / Cestování / Žijeme na jedné planetě / Jak se mění počasí, co se mění v rostlinné říši / Loučíme se s předškoláky / Těšíme se na prázdniny / Letní sporty a činnosti / Prázdniny / Život u vody aj.

Charakteristika tematického celku

Uvědomování si různorodosti světa, rozdíly mezi lidmi. Pozitivní rozvíjení poznatků o přírodě, vnímání světa všemi smysly. Loučení s MŠ a s dětmi.

Obsah tematického celku

- rozvíjení pocitu sounáležitosti se světem
- uvědomování si toho, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- rozvíjení schopnosti dítěte přizpůsobovat se požadavkům, které jsou na ně kladeny
- seznamování a chápání časového sledu ročních období, rozdělení dne, dny v týdnu
- vytváření časových představ ve spojení s činnostmi
- školní výlet
- rozvíjení interaktivních a komunikativních dovedností

Očekávané výstupy

- vnímání světa kolem nás
- orientovat se ve svém okolí
- upevňovat si správné držení výtvarných pomůcek
- rozšiřování a aktivní užívání slovní zásoby
- rozlišování odlišností a změn
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- vnímat a rozlišovat pomocí smyslů
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě ve skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

Vzdělávací nabídka

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knih
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- námětové hry
- hry a činnosti zaměřené k vytváření (chápaní) pojmů, osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, obrazovým materiálem)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí
- spontánní hra

- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrozumnějšího zaměření vyžadující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- cvičení organizačních dovedností
- činnosti zaměřené k poznání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi dvěma pohlavími, úcta ke stáří) aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání dětí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování
- aktivity, přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební, a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM A PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA

Viz tabulka v následujícím dokumentu (2. část ŠVP PV)

„Evaluační systém a pedagogická diagnostika MŠ Choustníkovo Hradiště“

Evaluační systém a pedagogická diagnostika MŠ Choustníkovo Hradiště

co	cíl	jak (metody a formy)	kdo	frekvence (kdy)	úroveň
Kvalita vzdělávacího procesu	vytvoření sebehodnotící zprávy o MŠ (autoevaluace)	vyhodnocení všech evaluačních materiálů	všechny učitelky a ředitelka	1x / za 2 R	Š
ŠVP PV	zda je v souladu s RVP PV	PR závěrečná zpráva	učitelky ředitelka	závěr škol. roku 1x / rok	Š
Obsah vzdělávání - realizace integr. bloků - realizace tematických částí	zda bylo dosahováno hl. záměrů zda směřovaly k rámcovým cílům zda bylo možno kvalitně pracovat dle zpracovaných dokumentů identifikovat k inovaci případný nevyhovující obsah	evaluační tiskopisy konzultace učitelek	učitelky	po ukončení integrovaného bloku / po tematické části (obvykle 1x/T)	O, T, Š
Práce pedagogů	zda učitelky pracují dle ŠVP, používají vhodné metody a formy, vytvářejí atmosféru, v níž se děti cítí dobře a bezpečně zda spolupracují a jejich vzdělávací nabídka má logickou návaznost	hospitace vzájemné orientační vstupy průběžná pozorování přehled vých. práce, sledování nástěnek	ředitelka všechny 4 učitelky všechny 4 učitelky	1x – 3x / R průběžně denně	Š T, O T, Š
Výsledky vzdělávání a) jednotlivých dětí b) obecně Plnění cílů ŠVP Optimální vývoj dítěte	zda směřují k očekávaným výstupům zda jsou naplňovány cíle vzdělávání zda je třeba větší pedagog. podpory	Analýza prací dětí, přehledy o rozvoji dítěte, diagnostické listy, portfolia dětí PR diagnostika iSophi	učitelky	2 – 4x /rok (průběžně) čtvrtletně průběžně 2 x ročně	T T, Š O,Š
Sebereflexe pedagogů	zda je při vzdělávání optimální: - využívání pomůcek - laskavý přístup - profesionálnost - systematičnost - individualizace	zamyšlení, sebezpytování + konzultace	učitelky	trvale	O
Plnění zadaných dílčích úkolů a pracovních povinností	zda jsou v termínu splněny zda jsou jasně vymezeny	vizuálně PR	ředitelka, učitelky	průběžně	Š

Evaluační systém (evaluace podmínek vzdělávání)

Podmínky vzdělávání					
1. Věcné podmínky	zda jsou ve vyhovující kvalitě a dostatečném množství	PR konzultace	personál MŠ ředitelka	průběžně 1x / R	Š
2. Životaspráva	strava, pitný režim, pobyt venku, individ. potřeby dětí, odpočinek, pohyb aj.	PR konzultace	učitelky ředitelka	průběžně 1x / R	T, Š
3. Psychosociální podmínky	Adaptace, atmosféra v MŠ – klima (klid, nespěchání, jednání dospělých...), počet dětí	PR konzultace	učitelky ředitelka	průběžně 1x / R	T, Š
4. Organizace	Vyvážený poměr spont. a řízených činností, vyhovující řád dne, respektování soukromí dětí atd.	PR konzultace	učitelky ředitelka	průběžně 1x / R	Š, T
5. Řízení MŠ	- zda jsou povinnosti, úkoly a pravomoci jasně vymezeny - zda personál pracuje jako tým - zda zaměstnanci mají dostatek pravomocí k iniciativnímu a samostatnému jednání	PPR dotazník pohovory	učitelky i ředitelka	2x / R 1x / R průběžně	PR požadavky na zřizovatele a ředitelství školy
6. Personální a pedagogické zajištění	kvalifikovaný personál práce na odborné úrovni	doklady o vzdělání a DVPP, plány DVPP	ředitelka	2x / R	Š
7. Spoluúčast rodičů	spokojenost rodičů s MŠ zda se mohou zapojit do dění spokojenost zaměstnanců s rodiči	PPR, třídní schůzky, pohovory, dotazník	učitelky ředitelka personál MŠ	průběžně 1x / R průběžně	Š T, Š Š
8. Vzdělávání dětí se SVP, dětí nadaných a dětí dvouletých	kvalita a odbornost personálu podpora ředitelství školy finanční zajištění spolupráce se ŠPZ a rodiči těchto dětí	PPR pohovory dotazník	ředitelka všechny učitelky učitelky a ředitelka příslušní zam.	2x / R 1x / R	Š T, Š T, Š T, Š
9. Spolupráce s institucemi, úřady, spolky, sdruženími...	zda je vyhovující a dostatečná	PPR vzájemné pohovory	učitelky ředitelka	4x / R	Š

Vysvětlivky:

R ročně

T týdně

PPR provozně ped. porada

PR pedagogická rada

O osobní

T třídní

Š školní